

**UCHWAŁA NR XI/73/15
RADY MIEJSKIEJ ŻERKOWA**

z dnia 30 grudnia 2015 r.

w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych na pomnikach przyrody oraz uznania za pomniki przyrody i zniesienie statusu pomnika przyrody z niektórych tworów przyrody

Na podstawie art. 44 ust. 1, 2 i 45 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.) po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu uchwała się, co następuje:

§ 1. Uzgadnia się przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych na dwóch drzewach gatunku dąb szypułkowy, będących pomnikami przyrody, rosnącymi na terenie działki nr ewidencyjny 7211/2, obręb Śmiełów, będącym w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Jarocin, wchodzących w skład 5 drzew uznanych za pomnik przyrody Orzeczeniem nr 201 przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 1956 r.

§ 2. Zakres uzgodnień, o których mowa w § 1, obejmuje wyłącznie :

- 1) Usunięcie obumarłych gałęzi bezpośrednio stwarzających zagrożenie bezpieczeństwa oraz skrócenie suchych konarów maksymalnie o 2/3 długości;
- 2) Usunięcie fragmentów złamanych i nadłamanych konarów i gałęzi zawieszonych w koronie, stwarzających zagrożenie bezpieczeństwa dla otoczenia.

§ 3. Zabiegi pielęgnacyjne na pomnikach przyrody powinny być przeprowadzone w terminie do 31 grudnia 2016 r., a wykonane prace nie mogą spowodować utraty walorów przyrodniczych pomników przyrody.

§ 4. 1. Ustanawia się pomnikiem przyrody drzewo gatunku dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 680 cm, rosnący na działce nr ewid. 29, obręb Śmiełów o współrzędnych geograficznych N52 07.783 E17 33.258, Gmina Żerków.

2. Ustanawia się pomnikiem przyrody drzewo gatunku dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 540 cm, rosnący na działce nr ewid. 99, obręb Pogorzelica - Szczonów o współrzędnych geograficznych N52 07.364 E17 34.069, Gmina Żerków.

3. Położenie pomników przyrody wymienionych w ust. 1 i 2 określa załącznik nr 1 i 2 niniejszej uchwały.

§ 5. Ustanowienie niniejszych drzew pomnikami przyrody ma na celu ochronę tworów przyrody ożywionej, charakteryzujących się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, a także szczególnymi cechami osobniczymi, takimi jak rozmiar i wiek.

§ 6. W stosunku do ustanowionych pomników przyrody, o którym mowa w § 4, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 4) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 5) umieszczania tablic reklamowych.

§ 7. W stosunku do pomników przyrody, o którym mowa w § 4, w ramach ochrony czynnej, ustala się możliwość wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających koronę pod nadzorem służ ochrony przyrody.

§ 8. Pomniki przyrody oznacza się tablicą informującą o nazwie formy ochrony przyrody stosownie do ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.).

§ 9. Nadzór nad pomnikami przyrody sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Żerków.

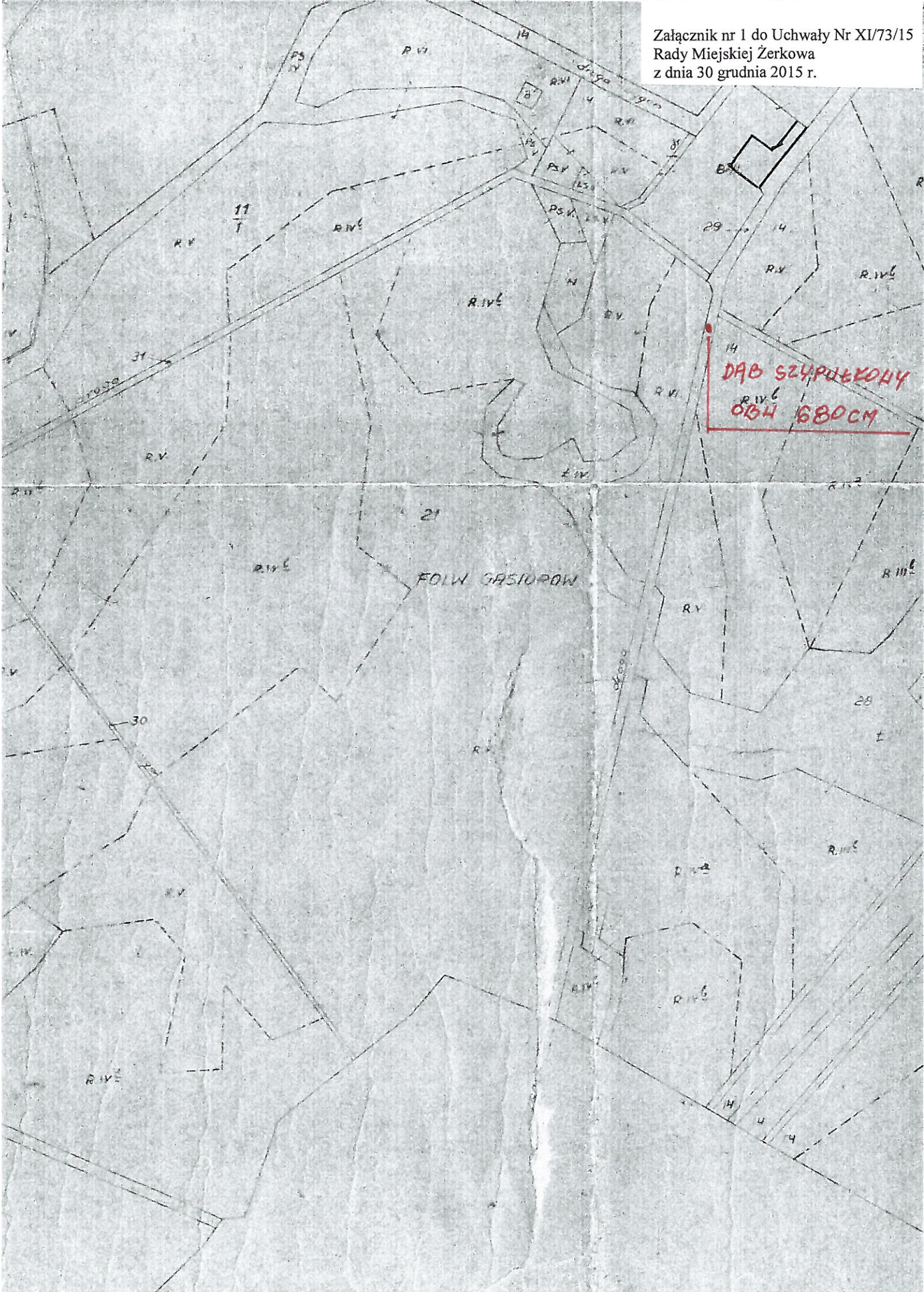
§ 10. 1. Znosi się status pomnika przyrody z następujących drzew:

- Jesion wyniosły (*Fraxinus Excelsior*) rosnący w parku miejskim miasta Żerków na działce nr. ewid. 713/5, uznanego za pomnik przyrody decyzją Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu z dnia 3 maja 1978 r. (Dz. Urz. Woj. Kaliskiego Nr 3, poz. 18) nr wg rej. woj.316.
- Grab pospolity (*Carpinus betulus*) rosnący w parku miejskim miasta Żerków na działce nr. ewid. 713/5, uznanego za pomnik przyrody decyzją Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu z dnia 3 maja 1978 r. (Dz. Urz. Woj. Kaliskiego Nr 3, poz. 18) nr wg rej. woj.312.
- Jesion wyniosły (*Fraxinus Excelsior*) rosnący w parku miejskim miasta Żerków na działce nr. ewid. 713/5, uznanego za pomnik przyrody decyzją Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu z dnia 3 maja 1978 r. (Dz. Urz. Woj. Kaliskiego Nr 3, poz. 18) nr wg rej. woj.311.
- Jesion wyniosły (*Fraxinus Excelsior*) rosnący w parku miejskim miasta Żerków na działce nr. ewid. 713/5, uznanego za pomnik przyrody decyzją Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu z dnia 3 maja 1978 r. (Dz. Urz. Woj. Kaliskiego Nr 3, poz. 18) nr wg rej. woj.310.

2. Zniesienie ochrony z drzew uznanych za pomniki przyrody o których mowa w §10 ust. 1 następuje z uwagi na utratę wartości przyrodniczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego.

§ 11. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Żerków.

§ 12. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Uzasadnienie

do uchwały Nr XI/73/15 Rady Miejskiej Żerkowa
z dnia 30 grudnia 2015 r.

w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych na pomnikach przyrody oraz uznania za pomniki przyrody i zniesienie statusu pomnika przyrody z niektórych tworów przyrody

Aktem prawnym regulującym cele, zasady i formy ochrony przyrody w Polsce jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.). Zgodnie z art. 45 ust. 2 tej ustawy przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych na pomnikach przyrody wymaga uzgodnienia z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody. Nadleśnictwo Jarocin zwróciło się do Rady Miejskiej Żerkowa pismem nr. Z.7112.12.2015 z prośbą o podjęcie pilnej decyzji ws. dwóch drzew objętych ochroną pomnikową wchodzących w skład grupowego pomnika przyrody. W związku z powyższym przygotowano uchwałę, w której dopuszczono wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych. Zabiegi te obejmować mają usunięcie suchych konarów zwisających nad drogą publiczną oraz skróceniu pozostałych konarów o maksymalnie 2/3 długości w celu obniżenia środka ciężkości. Wykonanie tego zabiegu spowoduje, iż drzewa zostaną całkowicie osłonięte przez drzewostan okalający, co powinno w wystarczający sposób zabezpieczyć te drzewa przed działaniem wiatru, który mógłby spowodować wywrócenie się tych pomników przyrody. Drzewa pomnikowe ww. rosną przy pomniku upamiętniającym pobyt Adama Mickiewicza na ziemi żerkowskiej. Z tej uwagi podjęto próbę ocalenia tych drzew przed całkowitym wycięciem i pozostawienie ich jako „niemych świadków” obecności wieszczą na tej ziemi, mimo, iż są całkowicie martwe.

W następnej części uchwały przystąpiono do powołania dwóch pomników przyrody. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zm.) formami ochrony przyrody są między innymi pomniki przyrody. W myśl art. 40 ww. ustawy, pomnikami przyrody definiuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie. Objęcie ochroną prawną 2 drzew rosnących na terenie Gminy Żerków ma na celu zachowanie szczególnie cennych elementów przyrody. Drzewa wyróżniają się ze względu na obwód, pokrój wysokość oraz indywidualne cechy z pośród pozostałych rosnących na tym terenie. Ustanowienie proponowanych pomników przyrody przyczyni się do uwydatnienia ich wartości przyrodniczo-krajobrazowych oraz do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców i dbałości o przyrodę. Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego pismem nr DOP.462.47/2015-DzPK zwrócił się do Rady Miejskiej Żerkowa za pośrednictwem Burmistrza Miasta i Gminy Żerków z prośbą o objęcie ochroną pomnikową następujących drzew:

- dębu szypułkowego rosnącego na działce nr ewid. 29 (obręb Śmiełów) w pobliżu miejscowości Gąsiorów. Drzewo to jest zasiedlone przez kozioroga dębosza. Jego wiek szacowany jest na około 470 lat, ustalony na podstawie tablic wiekowych prof. Longina Majdeckiego.

- dębu szypułkowego rosnącego na działce nr ewid. 99 (obręb Pogorzelica-Szczonów) w pobliżu miejscowości Szczonów. Drzewo to rośnie na nieruchomości prywatnej stanowiącej własność pani Haliny Nowak, która to wyraziła zgodę na objęcie ochroną pomnikową ww. drzewa, podpisując oświadczenie dnia 19.10.2015 r. Szacowany wiek tego drzewa jest na około 375 lat, na podstawie tych samych tablic co ww.

Kierując się walorami przyrodniczo-krajobrazowymi drzew, uznano, że zasługują one na status pomnika przyrody. Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.), objęcie ochroną prawną wskazanych drzew, jest jednoznaczne z wprowadzeniem różnych zakazów.

Wobec pomników przyrody wprowadzono następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

4) zmiany sposobu użytkowania ziemi;

5) umieszczania tablic reklamowych

Zakazy te nie dotyczą:

1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;

2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;

3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;

4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Wprowadzenie zakazów pozwoli na pełniejsze zabezpieczenie przed bezmyślnym niszczeniem cennych walorów przyrodniczych drzewa. Ponadto przyjęto, iż w stosunku do pomników przyrody, o którym mowa w § 4, w ramach ochrony czynnej, ustala się możliwość wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających koronę pod nadzorem służb ochrony przyrody. Odstępstwo to nie spowoduje utraty wartości krajobrazowo-przyrodniczych danego pomnika przyrody pozwalając jednocześnie na zabezpieczenie drzewa przed skutkami rozłamania pnia czy złamania drzewa. Nadzór służb ochrony przyrody zagwarantuje prawidłowe przeprowadzenie takich prac o ile zajdzie taka konieczność.

W kolejnej części uchwały przystąpiono do prac aktualizujących stan faktyczny istniejących pomników przyrody na terenie Gminy Żerków. Pomnik przyrody wymienione w § 10 zostały ustanowione decyzjami Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu z dnia 03 maja 1978 r. Pomniki rosną w parku miejskim w Żerkowie. Ze względu na częste użytkowanie parku przez mieszkańców miasta oraz turystów i gości Mickiewiczowskiego Centrum Turystycznego stanowią bezpośrednie zagrożenie powszechne. Z uwagi, iż drzewa objęte ochroną pomnikową rosną na terenie parku, który jest objęty ochroną przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, Burmistrz Miasta i Gminy Żerków zwrócił się do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z prośbą o wydanie pozwolenia na usunięcie drzew zagrażających mieniu i osobom przebywającym w parku. Wśród wnioskowanych drzew zawartych we wniosku do Wojewódzkiego Konserwatora znalazły się między innymi drzewa objęte ochroną pomnikową. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Poznaniu pismem nr 282/2015/A/Z oraz pismem nr 48/2015/A/Z wydał pozwolenie na usunięcie wnioskowanych drzew ze względu na bardzo zły stan zdrowotny oraz uszkodzenia spowodowane silnymi wiatrami, wskutek czego nastąpiło złamanie drzew u podstawy pnia, uszkodzenie koron lub wywrócenie się z systemem korzeniowym. W związku z powyższym zasadne jest podjęcie uchwały w celu zniesienia ochrony pomnikowej z drzew wymienionych w §10 w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania parku, a przede wszystkim zapewnienia bezpieczeństwa osób korzystających z parku.

Zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zmianami) projekt uchwały wymaga uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. W związku z powyższym niniejszy projekt uchwały został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu.